

O piine în Festival

Juriul, după opinia de neclintit a gazdelor, trebuia să aibă o situație privilegiată. Juriul, strîns unit în jurul lui Paul Everac, trebuia să stea laolaltă, cu tot ce-i este necesar, cit mai la îndemînă. Necesari înseamnă: un dosar, cuprinzînd un teanc de fișe în care se vor face complicate notații; un carnețel, cu rostul de a ascunde impresii foarte personale; programele de concurs ale fiecărui județ; pe urmă, un pumn de creioane bine ascuțite (pas de mai tăcune din pix!); cite o lămpîță cu pălăria trasă adînc pe ochi, să nu bată lumina ei galbenă decît pe coala de hirtie; prospecte, care ne îndeamnă insistent și convingător să consumăm numai apă minerală. (Băieșu suride.) Surid și eu. Toți suridem.) Cei din Harghita ne-au dăruit cite un album ilustrat cu porți de lemn și cu garduri de prin părțile locului. (Ne păzim fiecare darul cu strînsicie. Se cam fură, printre noi, Adinei Cezar i-a dispărut o oală de ceramică neagră, care e la mine.) Toate astea se află pe masa juriului, așezată de-a latul sălii, pe un rînd întreg de fotolii: masă austeră, masă de lucru.

Urmărim echipele, ansamblurile, formațiile, deseori cu plăcere, uneori cu încinare, întotdeauna cu interes.

Se schimbă — în șoaptă, peste umăr, la ureche — primele impresii. (Între Elena Sereda și Paul Stratilat au și apărut divergențe de opinie.)

Pe scenă intră un grup numeros, toți se învălmășesc, își caută locul, sînt de toate vîrstele, copiii, bărbați în toată puterea, fete, vîrstnici, femei coapte, parcă s-ar fi strîns tot satul. Au costume frumoase, de-a dreptul înecătoare, e o risipă de flori pe îmbrăcămintea lor! Flori pe ii, flori pe catrințe, flori pe diminețuri, flori pe cojocel, flori pe briie și birnețe! Cită îndeminare, cită migală, cită fantezie, cite miiriade de impunsături de ac, cite seri de iarnă, cite ierni să fi lucrat fetele, ca să se ivească, din mîinile lor, minunea asta?!

De unde sînt? Se interferează arta populară de pe Valea Bistricioarei cu specificul maramureșean, ne lămurește Mihai Dîmău, care se pricepe la toate. Căutăm în programe: Căminul cultural din Capu Corbului, așezare care ține de comuna Corbu, de la Borsec, hăt, în sus, pe șeaua munților. Sat de oieri și pădurari, risipit la poalele codrului, megieșindu-se cu cerbii, ciutele și urșii...

S-au așezat, fiecare la locul lui, toți străjuiți de doi vîlăgani cu tulnice. În mijlocul scenei, se aduce o masă joasă. Pe masă se așterne un lepedeu înflorat. Peste lepedeu, se întinde un ștergar. Pe ștergar, două femei așază, cu grijă, o piine. O piine mare, cum n-am mai văzut, o piine rumenă și mare, mama piinilor. Coaja ei, bol-

tită înalt, e înflorată, cu creștături care arată o deprindere veche.

Corbenii spun versuri și cîntă, au o fermecătoare stînjeneală, nu le e prea la îndemînă pe scenă, vezi bine, ei bat mîinii, ei cîntă peste pădure, nu într-o sală. E și nișică naivitate în tot ce spun și cîntă pe scenă, pe semne că le stă mult mai bine hăulind pe tăpșan, la simbra oilor, sau cînd doboară brazii și-i slobod pe Bistrița. Ni-s ochii la piine.

Programul lor s-a încheiat. Două femei iau piinea și coboară cu ea spre noi. Una o ține pe brațele întinse, o ține ca pe un prunc, cealaltă frînge bucăți mari și ni le împarte. Căpătăm fiecare cite o bucată zdravănă, pe îndesulate. Miroase frumos. Coaja trosnește, miezul e dulce și moale. Mestecăm rar și înghițăm dumița mari. De pe scenă, ochii ne privesc cu blîndețe și curiozitate. Ne place piinea lor? Ne place. Sînt mulțumiți, ne-au omenit frumos.

Masa juriului, masă austeră, de lucru, parcă a prins viață. Printre fișele cu notații complicate, pe filele carnețelor de impresii, stau tola-niți, nepăsători, bulgări mari de aur...

Corbenii au plecat. Alte formații, alte echipe... Ochii noștri ținesc scena, mîinile noastre caută ultimele firimituri de piine.

Cei din Capu Corbului ne-au adus aminte, dacă vom fi uitat, că Festivalul nostru — festivalul la care au coborît din pădurile lor și de pe pășunile lor — e un festival al cîntecului, dar și al muncii, și al roadelor muncii. Piinea lor, dulce și moale, piinea lor, mare ca mama piinilor, iată, primește marele premiu al evlaviei mele pentru hărnicia și priceperea mîinilor care au frămîntat-o.